

Nr 46.

Ankom till riksdagens kansli den 6 april 1937 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till riksskogstaxering och avverkningsstatistik.

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkten 175, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, till Riksskogstaxering och avverkningsstatistik beräkna för budgetåret 1937/1938 ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

Sedermere har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 26 februari 1937 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 148, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

1) besluta, att ny riksskogstaxering snarast möjligt må anordnas enligt i huvudsak de riktlinjer, som av departementschefen i statsrådsprotokollet förordats;

2) besluta, att i samband med 1938 års virkestaxering till skogsaccis må i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet tillstyrkt förslag verkställas en provundersökning angående möjligheterna att åstadkomma en fortlöpande avverkningsstatistik;

3) till Riksskogstaxering och avverkningsstatistik för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts förslag, hänvisas, i den mån därför ej nedan redogöres, till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

Inledning.

Vid 1923 års riksdag framlade Kungl. Maj:t proposition (nr 191) angående anslag till riksskogstaxering. Sedan propositionen bifallits av riksdagen, uppdrogs den centrala ledningen av taxeringen åt domänstyrelsen, som redan sommaren 1923 lät igångsätta erforderliga fältarbeten. Genom beslut den 10 oktober 1924 anförtroddes bearbetningen av det insamlade materialet åt en särskild riksskogstaxeringsnämnd. På förslag av Kungl. Maj:t

beslöt 1925 års riksdag, att ledningen även av fältarbetet skulle från och med år 1925 anförtros åt riksskogstaxeringsnämnden. I 1923 års riksdagsbeslut angavs taxeringen skola i första hand avse skogarna i Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Kopparbergs län, men genom senare riksdagsbeslut utvidgades taxeringen att omfatta jämväl skogarna i övriga delar av landet. Taxeringen avslutades under år 1929. En fullständig redogörelse för densamma avgavs år 1932 av riksskogstaxeringsnämnden (stat. off. utr. 1932: 26).

I anledning av vid 1935 års riksdag väckta motioner anhöll riksdagen (skr. nr 274) hos Kungl. Maj:t, under åberopande av jordbruksutskottets utlåtande nr 80, att skogsbrukets ekonomiska läge och de åtgärder, som kunde vidtagas för att höja dess bärkraft, gjordes till föremål för utredning samt att av denna betingade förslag förelades riksdagen.

Genom beslut den 23 juli och den 3 oktober 1936 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för jordbruksdepartementet, bland annat, att tillkalla två utredningsmän för att — i enlighet med av departementschefen i anförande till statsrådsprotokollet den 23 juli 1936 angivna riktlinjer — verkställa *utredning och avgiva förslag rörande skogsbrukets ekonomiska läge* och de åtgärder, som kunde vidtagas för att höja dess bärkraft, ävensom högst sju sakkunniga personer att med utredningsmännen deltaga i överläggningar i ämnet.

Jämlikt dessa bemyndiganden tillkallade chefen för jordbruksdepartementet *dels* den 30 juli och den 3 oktober 1936 såsom utredningsmän kanslichefen i statens jordbruksnämnd byrådirektören N. A. E. Malmfors och ledamoten av riksdagens andra kammare, hemmansägaren G. Strindlund i Skedom, *dels ock* den 21 september 1936 såsom sakkunniga ordföranden i skogsägareföreningarnas riksförbund, ryttmästaren N. R. Berg, juris licentiaten G. Hedlund, direktören i Munksunds aktiebolag, jägmästaren B. Holmbäck, landstingsmannen J. V. Jansén, ledamoten av riksdagens första kammare, redaktören H. Sten samt direktören i aktiebolaget Iggesunds bruk G. Sundblad.

Utredningsmännen och de sakkunniga, vilka antagit benämningen 1936 års *skogsutredning*, hava med skrivelse den 2 december 1936 överlämnat utlåtande med förslag till åtgärder för åstadkommande av en förbättrad statistik rörande skogsproduktion och virkesuttag.

Över utlåtandet hava, efter remisser, yttranden avgivits av statskontoret, domänstyrelsen, statistiska centralbyrån, centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund, skogsägareföreningarnas riksförbund samt Sveriges skogsägareförbund. Centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund har tillika överlämnat yttranden från samtliga skogsvårdsstyrelser med undantag av dem i Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Örebro samt Västmanlands län.

1936 års skogsutrednings förslag.

A. Riksskogstaxering.

Utredningen har funnit sig böra förorda, att statsmakterna snarast möjligt måtte gå i författning om att genomföra en förnyad riksskogstaxering. På grund av de ganska omfattande förberedelser, som en dylik riksskogstaxering krävde, har utredningen ansett, att arbetet ute i fältet icke kunde påbörjas förrän tidigast under våren 1938.

Beträffande tid och arbetstakt för riksskogstaxeringen har utredningen föreslagit följande.

Utredningen ansåge icke, att taxeringen under de första åren behövde drivas i raskare takt än vad som motsvarade ett omdrev för hela landet av sju à åtta år. Under den senare delen av taxeringsperioden, då inventeringen borde komma att omfatta trakter, där större jämvikt rådde mellan skogsproduktion och råvarubehov eller där skogsbruket vore av förhållandevis mindre betydelse, torde arbetstempot kunna ytterligare nedbringas till vad som motsvarade ett omdrev för hela landet av ungefär femton år. Detta innebure, att ifrågavarande riksskogstaxering skulle vara avslutad efter omkring tio år. Efter nämnda tid torde emellertid en ny undersökning av liknande slag på sina håll vara erforderlig. Det syntes därför utredningen vara ändamålsenligt, att taxeringsinstitutionen gäves en mera permanent karaktär, så att Sveriges skogstillgångar skulle för framtiden inventeras genom kontinuerliga taxeringar med ett omdrev av omkring femton år. Såvitt man nu kunde avgöra, torde en dylik taxeringsperiod ej med fördel kunna ytterligare förlängas, bland annat för att såväl statsmakterna som enskilda skulle i tid erhålla kännedom om uppenbara överdrifter i tillämplad avverkningspolitik och vidtaga de åtgärder, som härav kunde påkallas. Härvid kunde längre intervall tillåtas i trakter, där rådande betingelser, såsom virkesförrådets sammansättning och avsättningsförhållandena, tillstodde ett mera stabilt skogsbruk, under det att behovet av tätare inventering framträdde i de fall, där till exempel brist kunde befaras uppstå genom realisation av överåriga virkesförråd.

Utredningen har vidare föreslagit, att ledningen och handhavandet av taxeringen tillsvidare måtte överlämnas till en direkt under jordbruksdepartementet sorterande nämnd, vilken lämpligen borde bestå av högst fem personer, företrädande skogstaxatorisk och statistisk sakkunskap samt enskild och statlig skogsförvaltning. På nämnden borde ankomma dels att snarast möjligt efter varje års utgång lämna en redogörelse för under året utförda taxeringsarbeten samt därvid framkomna resultat, dels ock att årligen inför Kungl. Maj:t framlägga plan med kostnadsberäkning rörande taxeringsarbetets omfattning, förläggning m. m. för nästföljande år. Denna anordning tillämpades även vid föregående riksskogstaxering med synnerligen gott resultat. Därest utredningens undersökningar rörande den skogliga administrationen skulle giva vid handen, att taxeringsinstitutet lämpligen borde sammanföras med annan statlig myndighet, torde detta kunna utan

nämnevärda olägenheter genomföras. Ett dylikt provisoriskt ordnande av taxeringsarbetets förläggning syntes ej heller böra medföra någon nämnvärd ökning av kostnaderna, då erforderlig personal under alla förhållanden måste anställas.

Nämnden borde tillsättas senast under hösten 1937 med uppgift att i första hand efter hörande av vederbörande myndigheter och olika av frågan berörda enskilda företag och personer utarbete plan för taxeringsarbetet under år 1938.

Utredningen har rekommenderat ett beaktande av åtskilliga synpunkter vid taxeringsarbetets planläggning. (Se härom propositionen sid. 16 och 17.)

Vad beträffar kostnaderna för den föreslagna taxeringen har utredningen förklarat sig finna det svårt att med bestämdhet yttra sig därom, innan den detaljerade planläggningen av arbetet genomförts. Medelsbehovet torde nämligen, framhåller utredningen, bliva direkt beroende av de krav på linjenätets täthet och observationernas omfattning, som framkomme vid nämndens undersökning av hithörande frågor. Utredningen yttar vidare:

Till en viss ledning härvidlag borde kunna tjäna de kostnader, som belöpte å den första riksskogstaxeringen. Dessa uppginge sammanlagt till 1,423,490 kronor, varav å fältarbetet 873,710 kronor och å bearbetningen 549,780 kronor. Kostnaderna för fältarbetet belöpte sig under åren 1925—1929, då riksskogstaxeringsnämnden handhade ledningen av fältarbetet, å 645,465 kronor, fördelande sig med 81 % på arvoden för ledning och kontroll samt taxeringslag, 10 % på rese- och transportersättningar samt 9 % på materialkostnader. De växlade rätt avsevärt per km. linjelängd under olika år, beroende på transport- och väderleksförhållanden ävensom andra orsaker. Överhuvud ställde sig taxeringen dyrare per km. i norra än i södra och mellersta delarna av landet. I genomsnitt för hela taxeringsperioden utgjorde kostnaden per km. uppmätt längd å marken för fältarbetet 18.37 kronor samt för km. inalles gången linjelängd 16.82 kronor. Per 100 hektar skogsproduktiv mark kostade sagda arbete 3.77 kronor.

Därest den nu föreslagna inventeringen kunde genomföras till samma totalkostnad som den första riksskogstaxeringen, skulle i genomsnitt per år under det första, tioåriga taxeringsomdrevet erfordras i runt tal 150,000 kronor. Man torde emellertid hava att räkna med tillkomsten av vissa fördyrande moment, av vilka några i det föregående berörts. Ehuru medelsbehovet som följd härav ej kunde närmare beräknas, hyste utredningen den uppfattningen, att även rätt långt gående anspråk på taxeringens större fullständighet och ökade användbarhet borde kunna tillfredsställas inom en kostnadsram av högst 200,000 kronor per år i genomsnitt. Samtidigt som utredningen till fullo insåge, att statsfinansiella skäl nödvändiggjorde sparsamhet vid medelsanvisningen, måste utredningen finna tungt vägande skäl tala för att denna ej gjordes så knapp, att de med taxeringen avsedda syftemålen ej uppnåddes. En kostnadsreglering i besparingssyfte syntes hellre böra ske genom en förlängning av taxeringsperioden än medelst en beskärning av arbetet på sådant sätt, att nyttan av dess resultat därav bleve lidande.

B. Fortlöpande avverkningsstatistik.

Utredningen har framhållit, att en fortlöpande avverkningsstatistik under vissa förutsättningar skulle kunna bygga på virkesdeklarationerna till skogsaccis. Ehuru även denna metod enligt utredningens åsikt i praktiskt hänseende erbjöde vissa svårigheter, har det likväl förefallit utredningen, som om metoden, därest den kunde användas, erbjöde betydande fördelar framför andra tänkbara utvägar. Fördenskull har det synts utredningen önskvärt, att metodens användbarhet närmare utreddes. Detta torde, enligt utredningens mening endast kunna ske genom verkställande av en *provundersökning*, vilken för att erhålla sitt fulla värde borde omfatta hela landet.

I och för provundersökningen har utredningen upprättat och till Kungl. Maj:t överlämnat *dels* promemoria angående kungörelse om undersökning år 1937 av skogsavverkningen i riket, *dels* förslag till särskilda uppgiftsblanketter för undersökningen, *dels ock* förslag till instruktion, avsedd att tjäna taxeringsnämnder och uppgiftsskyldiga till vägledning vid undersökningens genomförande. I anslutning härtill har utredningen förordat i huvudsak följande *plan för provundersökningen*.

Genom kungörelse borde Kungl. Maj:t föreskriva, att i samband med 1937 års virkestaxering till skogsaccis skulle anordnas en hela riket omfattande undersökning rörande det under beskattningsåret (kalenderåret 1936 eller närmast jämförliga skogsbokföringsår) avverkade salu- och nybyggnadsvirket. Därjämte borde statistiska centralbyrån anbefallas att handhava undersökningen och verkställa bearbetning av de för denna insamlade uppgifterna. För ändamålet finge centralbyrån tillfälligt anställa skoglig fackman och i övrigt anlita den sakkunskap, som kunde befinnas erforderlig. Å särskilda blanketter skulle genom taxeringsnämnderna samtidigt med skogsaccisdeklarationerna insamlas uppgifter rörande det avverkade virkets myckenhet, fördelning på sortiment och rotvärde från samtliga de avverkare, som under beskattningsåret verkställt avverkning till avsalu eller nybyggnadsändamål å vederbörande fastigheter. Det torde böra ankomma på statistiska centralbyrån att fastställa formulär till ifrågavarande blankett. Uppgift skulle avgivas jämväl för enligt lagen om skogsaccis den 28 september 1928 (nr 377) accisfritt salu- eller nybyggnadsvirke (under 100 kronors rotvärde). Sedan taxeringsnämnderna kontrollerat, att inkomna blanketter behörigen ifyllts, att uppgifterna ej innehölle uppenbara fel eller oegentligheter samt, där jämförelse kunde ske, stode i överensstämmelse med avgivna virkesdeklarationer, ävensom i de fall, där avverkningsuppgift ej inom utsatt tid avlämnats, genom anmaning eller på annat sätt införskaffat dylik uppgift, skulle blanketterna ofördröjligen insändas till statistiska centralbyrån. På denna skulle ankomma att, sedan komplettering i mån av behov ägt rum, skyndsammast möjligt bearbeta och sammanställa materialet samt avgiva redogörelse över därvid gjorda rön och vunna resultat.

Sedan provundersökningen verkstälts, torde enligt utredningens mening med ledning av därvid gjorda rön omedelbart kunna uppdragas riktlinjer för en *fortlöpande avverkningsstatistik*.

Såsom organ för sagda statistik har utredningen förordat det organ, som erhöle Kungl. Maj:ts uppdrag att leda och övervaka riksskogstaxeringen.

Utredningen har såsom sin mening uttalat, att medelsbehovet för provundersökningen torde bliva avsevärt större än vad man tidigare räknat med. Sålunda syntes det bliva nödvändigt att utgiva ersättning för det arbete med insamling och granskning av uppgiftsblanketterna, vilket skulle nedläggas inom taxeringsnämnderna. Arbetsåtgången för den centrala verksamheten torde även bliva jämförelsevis stor, särskilt då det som i detta fall vore fråga om en helt ny undersökning. Med ledning av tidigare erfarenhet och i samråd med statistiska centralbyrån har utredningen, vid en som skälig ansedd ersättning av 15 öre per blankett, uppskattat kostnaden för primärmaterialens insamlande till 25,000 kronor. Då vidare den centrala bearbetningen enligt utredningens mening kunde beräknas kosta ungefär lika mycket, skulle följaktligen totalkostnaden uppgå till 50,000 kronor.

Vad åter angår kostnaden för den årliga avverkningsstatistiken har utredningen påpekat, att det givetvis ej vore möjligt att nu verkställa några beräkningar häröver. Då sagda kostnad bleve helt beroende av den omfattning och utformning statistiken erhöle vid omprövning av provundersökningens resultat, borde det i stället ankomma på den för riksskogstaxeringen föreslagna nämnden att i samband med denna prövning framlägga kostnadskalkyler och äska för ändamålet erforderliga medel. Utredningen har hållit före, att den fortlöpande statistiken kunde genomföras till ej obetydligt lägre kostnad än vad provundersökningen beräknats draga. I all synnerhet borde detta bliva förhållandet, om det årliga uppgiftsinsamlandet funnes kunna begränsas till att omfatta enbart med accis belagt virke.

C. Fortlöpande statistik rörande skogsmarkens fördelning på olika brukarekategorier.

I syfte att belysa sambandet mellan jordbruk och skogsbruk i skilda delar av landet har utredningen slutligen föreslagit, att en fortlöpande statistik rörande skogsmarkens fördelning på olika brukarekategorier anordnas. Härvid har utredningen framhållit, att för sagda statistik behövlige uppgifter torde kunna direkt erhållas ur det primärmaterial, som infordrades för de allmänna jordbruksräkningarna, vilka ägde rum i samband med fastighetstaxeringarna vart femte år. Vid den centrala bearbetningen av jordbruksräkningens material borde ur arbetsteknisk och kostnadssynpunkt med fördel kunna utarbetas ifrågavarande arealsammanställningar. På grund av det nära sambandet med jordbruksförhållandena och önskvärdheten av att infoga hithörande uppgifter i regelmässig, med jämna mellanrum framlagd officiell statistik å jordbruksområdet förelåg enligt utredningens mening jämväl skäl för att i redogörelserna för jordbruksräkningens resultat

hädanefter inrymdes en avdelning för sagda uppgifter. Utredningen har ansett, att statistiska centralbyrån borde erhålla i uppdrag att vid uppgörande av plan för ifrågavarande räkningar taga hänsyn härtill.

D. Utredningens hemställan.

I sista avsnittet av sitt utlåtande har utredningen — efter att hava lämnat en sammanfattning av sina i det föregående omförmälda förslag till åtgärder för åstadkommande av en förbättrad statistik rörande skogsproduktion och virkesuttag — framhållit, att utredningen icke ansett sig nu böra utarbета någon mera detaljerad plan för skogstaxeringsarbetets bedrivande, på grund varav utredningen icke heller kunnat framlägga detaljerade beräkningar för kostnaderna för ifrågavarande arbete. Enligt utredningens uppfattning borde dock dessa hållas inom en ram av högst 200,000 kronor för år. Kostnaderna för den föreslagna provundersökningen rörande myckenheten avverkat virke hava av utredningen uppskattats till högst 50,000 kronor. Då denna undersökning vore avsedd att äga rum under år 1937 och förra hälften av år 1938, under vilken tid taxeringsarbetet torde få jämförelsevis ringa omfattning och till stor del inskränkas till utarbetande av planer samt till vissa förberedande undersökningar, har utredningen icke ansett erforderligt, att för budgetåret 1937/1938 högre anslag än 150,000 kronor anvisades för bestridande av kostnaderna för taxeringsarbetets planläggning och påbörjande samt för genomförande av förberörda provundersökning. Anslaget har av utredningen föreslagits skola utgå i form av reservationsanslag. Kostnaderna för upprättande av den förordade statistiken över skogsmarksarealen m. m. torde enligt utredningens mening böra bestridas av de medel, som kunde komma att anvisas för genomförande av den allmänna jordbruksräkningen år 1937. Något särskilt anslag för täckande av ifrågavarande utgifter syntes därför icke behövt.

Utredningen har med hänsyn till det nu sagda hemställt *dels* om utfärdande av kungörelse angående avgivande av statistiska uppgifter rörande avverkat virke, *dels ock* om anvisande för budgetåret 1937/1938 av ett reservationsanslag av 150,000 kronor för bestridande av kostnaderna för planläggning och igångsättande under år 1938 av inventering av landets skogar samt för bearbetning m. m. av genom nyssnämnda kungörelse införskaffade uppgifter.

Departementschefens yttrande.

»Lika med 1936 års skogsutredning och på av denna anförda skäl anser jag, att, för vinnande och vidmakthållande av tillfredsställande kännedom om rikets skogar, ett starkt behov förefinnes av inventering av dessa genom fortlöpande taxeringar. Jag vill härutinnan främst betona vikten av ett undanröjande snarast möjligt av den ovisshet, som ostridigt råder, när det

gäller att bedöma skogstillgångarnas omfattning och beskaffenhet framförallt i Norrland. Jag tillstyrker därför, att åtgärder nu vidtagas för ifrågasvarande taxeringars igångsättande. Taxeringsarbetet synes mig böra genomföras enligt i huvudsak de riktlinjer, som angivits av utredningen. Mest ändamålsenligt torde vara, att åt Kungl. Maj:t överlämnas att — efter den ytterligare utredning rörande planläggningen och utformningen av riksskogstaxeringen, som Kungl. Maj:t må finna erforderlig — vidtaga förberedande åtgärder för taxeringens påbörjande.

Även för anordnandet av en fortlöpande avverkningsstatistik finner jag utredningen hava andragit bärande skäl. Behovet av en avverkningsstatistik har för övrigt vitsordats i nära nog samtliga remissyttranden. Då det tillvägagångssätt, som av utredningen förordats, synes erbjuda de största möjligheterna att utfinna den lämpligaste formen för en dylik statistik, biträder jag utredningens förslag om anordnande i detta syfte av en hela riket omfattande försöksundersökning i anslutning till virkestaxeringen till skogsaccis. Såsom i ett flertal yttranden framhållits torde denna provundersökning emellertid icke kunna äga rum under innevarande år utan böra uppskjutas till nästa år och alltså företagas i samband med 1938 års virkestaxering till skogsaccis. På Kungl. Maj:t torde få ankomma att dessförinnan meddela erforderliga föreskrifter rörande provundersökningens närmare gestaltning i huvudsaklig överensstämmelse med utredningens förslag. Med stöd av erfarenheterna från provundersökningen torde sedermera få tagas under förnyat övervägande frågan om sättet för upprättandet av en årlig avverkningsstatistik.

Vidkommande härefter förslaget om anordnande, på grundval av det vid de allmänna jordbruksräkningarna infordrade primärmaterialet, av en fortlöpande statistik rörande skogsmarkens fördelning på olika brukarekategorier finner jag med hänsyn till vad härutinnan i ärendet anförts sagda förslag i hög grad värt beaktande. Jag vill fördenskull tillstyrka detsammes genomförande. Redan i samband med den allmänna jordbruksräkning, som är avsedd att anordnas under hösten 1937 och varom förslag förut denna dag framlagts, torde sålunda det införskaffade materialet böra underkastas bearbetning i syfte att erhålla en statistik av ifrågasvarande art.

För bestridande av kostnaderna för riksskogstaxeringens planläggning och påbörjande samt för genomförande av förenämnda provundersökning har 1936 års skogsutredning föreslagit anvisande för budgetåret 1937/1938 av ett reservationsanslag å $(100,000 + 50,000 =)$ 150,000 kronor. Det förhållandet, att, såsom jag i det föregående förordat, provundersökningen torde få uppskjutas ett år, synes mig icke böra medföra någon ändring i utredningens beräkning av medelsbehovet för sagda undersökning. Visserligen torde undersökningen genom uppskovet komma att delvis överskjutas till budgetåret 1938/1939, men med hänsyn till att det här ej gäller något mera avsevärt belopp förefaller det mig mest lämpligt att på en gång anvisa hela det för provundersökningen behövliga beloppet, 50,000 kronor. Då emellertid de erforderliga förberedelserna för riksskogstaxeringen icke torde hinna avslutas så

tidigt, att taxeringen kan igångsättas redan under nästa budgetår, synes det av skogsutredningen föreslagna beloppet kunna begränsas till 50,000 kronor. Jag föreslår alltså, att medelsanvisningen till ifrågakvarande båda ändamål för nästa budgetår bestämmas till 100,000 kronor, vilket belopp med 50,000 kronor understiger vad i statsverkspropositionen beräknats för ändamålet. Rörande dispositionen av sagda belopp, 100,000 kronor, torde föreskrift i sinom tid få meddelas av Kungl. Maj:t.

Vad angår de med riksskogstaxeringens fortsatta bedrivande förenade kostnaderna synes mig utredningens preliminära kostnadsberäkning kunna i stort sett godtagas. Emellertid förutsätter jag, att, innan arbetet igångsättes, ett i möjligaste mån detaljerat kostnadsförslag uppgöres och underställes Kungl. Maj:t.

Vidkommande slutligen kostnaderna för den av mig förordade statistiken angående skogsmarkens fördelning på skilda brukaregrupper anser jag lika med utredningen, att sagda kostnader böra bestridas av de medel, som framdeles komma att anvisas för genomförandet av 1937 års allmänna jordbruksräkning.»

Utskottet vill i likhet med 1936 års skogsutredning samt de hörda myndigheterna och korporationerna understryka vikten av att omfattningen och beskaffenheten av rikets skogstillgångar bliva tid efter annan någorlunda säkert fastställda. Värdet av skogens och därpå grundade förädlingsindustriers avkastning motsvarar i runt tal en femtedel av landets nationalinkomst. Nära hälften av Sveriges samlade utförsel består av trävaror, pappersmassa ävensom papp och papper. Skogen kan därför sägas uppbära en ansevärd del av det välstånd, som för närvarande kännetecknar det svenska folkushållet. Med hänsyn härtill är det självfallet av synnerlig betydelse att äga tillfredsställande kännedom om rikets skogar. Utskottet vill alltså förorda det framlagda förslaget om inventering av skogarna genom *fortlöpande taxeringar*. Det framlagda förslaget om taxeringsarbetets igångsättande och fortsatta bedrivande har icke föranlett någon erinran från utskottets sida.

Utskottet.

Jämväl framställningen om anordnandet av en *fortlöpande avverkningsstatistik* tillstyrkes av utskottet. Det av utredningen framlagda förslaget att genom en hela riket omfattande försöksundersökning i anslutning till virkestaxeringen till skogsaccis utfinna den lämpligaste formen för en dylik statistik torde måhända icke kunna genomföras så, att fullt tillfredsställande resultat erhållas. Primärmaterialet synes lätt komma att lida av vissa brister till följd av oförmåga hos många skogsägare att på ett riktigt sätt lämna erforderliga uppgifter. Felaktigheter i primärmaterialet torde emellertid i stor utsträckning kunna undvikas genom en lämplig planering av undersökningen. Av särskild vikt härvidlag är givetvis, att de enskilda icke avkrävas flera och mera komplicerade uppgifter än som är oundgängligen nödvändigt. Då utskottet icke kan anvisa bättre anordning för den provundersökning, som å detta område torde erfordras, tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag, att den föreslagna provundersökningen må verkställas i samband

med 1938 års virkestaxering till skogsaccis. Utskottet förutsätter självfallet, att undersökningen bedrivs på sådant sätt, att dess resultat bli så tillförlitliga som möjligt.

Kungl. Maj:ts förslag om anordnande, på grundval av det vid de allmänna jordbruksräkningarna infordrade primärmaterialet, av en *fortlöpande statistik rörande skogsmarkens fördelning på olika brukarekategorier* biträdades av utskottet.

Gentemot *Kungl. Maj:ts anslagsäskande* har utskottet intet att erinra.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) besluta, att ny riksskogstaxering snarast möjligt må anordnas enligt i huvudsak de riktlinjer, som av departementschefen i statsrådprotokollet förordats;

2) besluta, att i samband med 1938 års virkestaxering till skogsaccis må i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådprotokollet tillstyrkt förslag verkställas en provundersökning angående möjligheterna att åstadkomma en fortlöpande avverkningsstatistik;

3) till *Riksskogstaxering och avverkningsstatistik* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *reservationsanslag* av 100,000 kronor.

Stockholm den 6 april 1937.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 45.
